

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

RHAGOR iaith

Llwybr y Gymraeg Welsh Pathway BA3 2025-26

Grŵp B – Darlith/Lecture 15

Chwefror 12fed 2026

Catrin Evans-Thomas

c.evans-thomas@pcydd.ac.uk

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Nod Ac Amcanion Aims and Objectives

Llwybr y Gymraeg Welsh Pathway BA3 2025-26

- Adolygu'r patrymau / Revising the patterns
- Yr Ifaciwîs / *The Evacuees*
- Dysgu gwers minimeicro trawsgwricwlaidd / *Teachin a minimicro crosscurricular lesson*

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

RHAGOR iaith

Darlith heddiw

Today's lecture

Byddwn ni'n ymarfer y sgiliau yma heddiw.

We'll be practicing these skills today.

WELSH LANGUAGE COMPETENCY FRAMEWORK FOR TEACHERS

Key:

Sabbatical Scheme assessment sheets
2022 Curriculum Literacy Framework progression steps
Cynllun Colegau Cymru
TCA's Welsh assessment sheets

A1 - ENTRY		
LISTENING	Can understand and respond to simple everyday sentences, related to the school setting, provided the other person speaks slowly.	- Can interact with learners, answer simple questions and offer simple feedback in the form of simple sentences or phrases - Can respond appropriately to learners as they develop their language skills, e.g. pronouncing simple, everyday words and phrases in Welsh.
SPEAKING	Can introduce himself/herself and others and can ask and answer questions about simple information, e.g. where someone lives, what they like doing. Is able to tell the time and use numbers.	- Can open and close the lesson using Welsh words and phrases with clear, Welsh pronunciation on the whole - Can present commands (llychi), questions and instructions to learners in a simple way.
READING	Can understand very short written texts where people offer simple personal information about themselves or others, e.g. on forms, school signage. Can read commands related to the school setting.	- Can read text satisfactorily, e.g. a simple story or game instructions using simple clauses and respond to content - Can use notes but is very dependent on them to teach the lesson.
WRITING	Can write simple, everyday sentence, related to the school setting, e.g. instructions, questions, commands, simple feedback.	- Can write simple sentences and patterns correctly on the white board to present information to learners - Can introduce basic written information within a framework, e.g. display information from the content of a book with one word answers or a multiple choice question.

A2 - FOUNDATION

LISTENING

Can understand and respond to a range of simple sentences related to school setting situations, e.g. everyday themes and different verb tenses.

SPEAKING

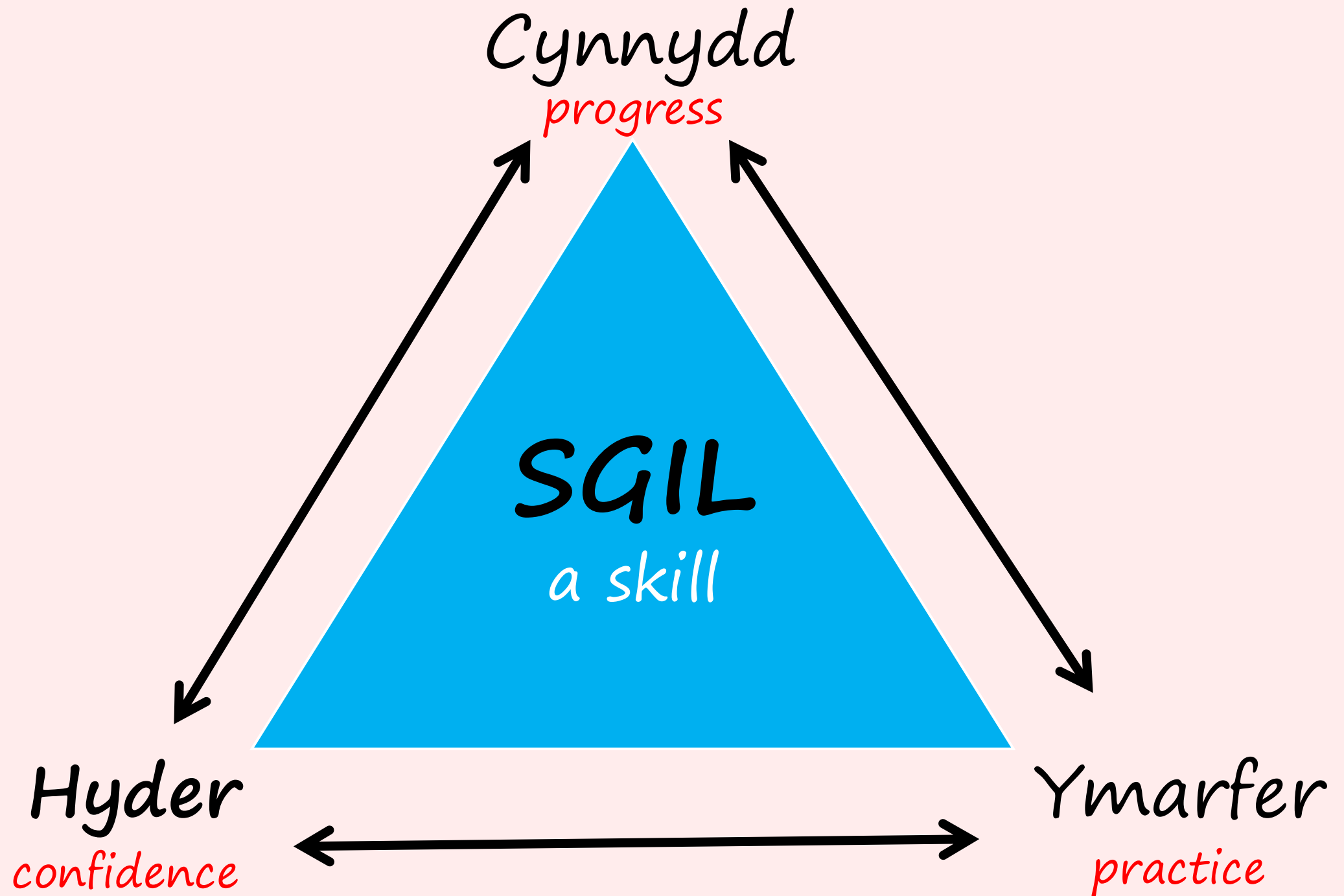
Can contribute to simple conversations using a range of simple sentences related to school setting situations, e.g. everyday themes and different verb tenses.

READING

Can understand written everyday messages and simple letters/e-mail messages.
Can read appropriate stories with an effort to ensure correct pronunciation.

WRITING

Can write compound and complex sentences for educational purposes.

Tipyn o Hanes

Pwy ydy hwn?
Ble roedd e'n byw?
Pryd cafodd e ei eni?
Pryd buodd e farw?

Pwy ydy hon?
Ble roedd hi'n byw?
Pryd cafodd hi ei geni?
Pryd buodd hi farw?

Pryd digwyddodd ____? Yn ...

Pryd roedd y ____ yn byw? Roedd y ____ yn byw yn...

Ble roedden nhw'n byw? Roedden nhw'n byw yn ____.

Beth roedden nhw'n fwyta? Roedden nhw'n bwyta

wneud?

wisgo?

CYFNODAU HANESYDDOL

Y Rhyfel Byd Cyntaf	Y Normaniaid
Yr Ail Ryfel Byd	Y Llychlynwyr
Y Tuduriaid	Yr Eifftwyr
Y Stiwartiaid	Yr Oes Haearn
Y Celtiaid	Oes Fictoria
Y Rhufeiniaid	Oes y Tuduriaid

- ⇒ ____ ydy hwn / hon .
- ⇒ Roedd e'n / hi'n byw yn ____ .
- ⇒ Cafodd e ei eni / hi ei geni yn ____ .
- ⇒ Buodd e / hi farw yn ____ .

Cyfnodau hanes/ History periods

Pryd roedd...?	When was...?
o ... tan...	from ... to ...
rhwng ... a ...	between ... and ...

Oes Tuduriaid / Tudor Age
1485 - 1603

Oes Fictoria / Victorian Age
1837 - 1901

Yr Ail Ryfel Byd/
The Second World War
1939 - 1945

Y Rhyfel Byd Cyntaf /
The First World War
1914 - 1918

Dyma lanto.
Roedd lanto yn Ifaciwi yn yr Ail Ryfel Byd.
Pryd roedd yr Ail Ryfel Byd?

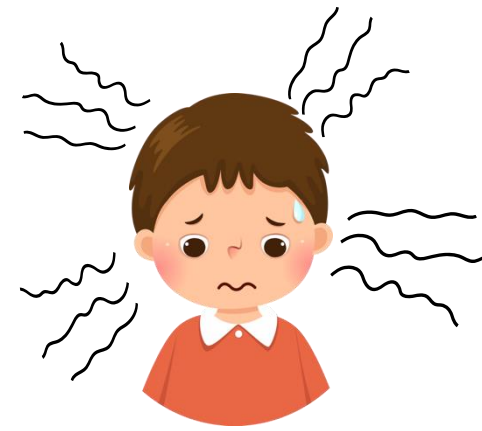
Yr Ail Ryfel Byd/
The Second World War
1939 - 1945

Roedd yr Ail Ryfel Byd **rhwng** 1939 **ac** 1945.
neu
Roedd yr Ail Ryfel Byd **o** 1939 **tan** 1945.

Sut roedd e'n teimlo, bawb?

Roedd e'n teimlo'n ...

nerfus

ofnus

Sut roedd y plant teimlo, bawb?

Roedd y plant yn teimlo'n... /Roedden nhw'n teimlo'n ...

drist

hapus

ansicr

ddryslyd

gyffrous

Sut <u>mae</u> e'n teimlo?	<u>Mae</u> e'n teimlo'n	hapus. d rist.
Sut <u>oedd</u> e'n teimlo?	<u>Roedd</u> e'n teimlo'n	g yffrous. d diflas.

<u>Oes</u>	ofn arno fe?	Oes, mae ofn arno fe. Nac oes, does dim ofn arno fe.
<u>Oedd</u>	hiraeth arni hi?	Oedd, roedd hiraeth arni hi. Nac oedd, doedd dim hiraeth arni hi.

Ifaciwis

ifaciwi

evacuee

Llundain

London

rhyfel

war

bomio

bombing

mwgwd nwy

gas mask

Lloches Anderson

Anderson Shelter

cês

case

seiran

siren

hiraeth

longing / home-sickness

cyrch awyr

air raid

Ifaciwis

Beth wyt ti'n gallu **g**lywed?

Beth wyt ti'n gallu aroglï?

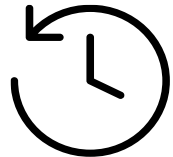
Beth wyt chi'n gallu _weld?

Rydw i'n gallu clywed seiran / awyren / pobl

Rydw i'n gallu aroglï nwy / gwair / glo

Rydw i'n gallu gweld adeiladau / trê'n / tedi / fferm

Beth oeddet ti'n gallu **g**lywed?

Beth oeddet ti'n gallu aroglï?

Beth oeddech chi'n gallu _weld?

Roeddwn i'n gallu clywed seiran

Roeddwn i'n gallu aroglï nwy

Roeddwn i'n gallu gweld adeiladau

Cân yr Ifaciwi (*Diolch i Mary Phillips*)

Dw i'n gwisgo label enw

Dw i'n teithio ar y trê'n.

Dw i'n dweud ffarwel wrth Mami

Ac yn chwifio gyda gwên.

Dw i'n mynd ar wyliau hyfryd

I wlad sy'n sâff a braf

Dw i'n teithio draw i Gymru

Felly hwyl fawr am nawr.

Dw i'n gwisgo label enw

Dw i'n teithio ar y trê'n

Dw i'n dweud ffarwel wrth Mami

Ond mae Mrs Jones yn glên

Dw i'n bwyta bwyd blasus

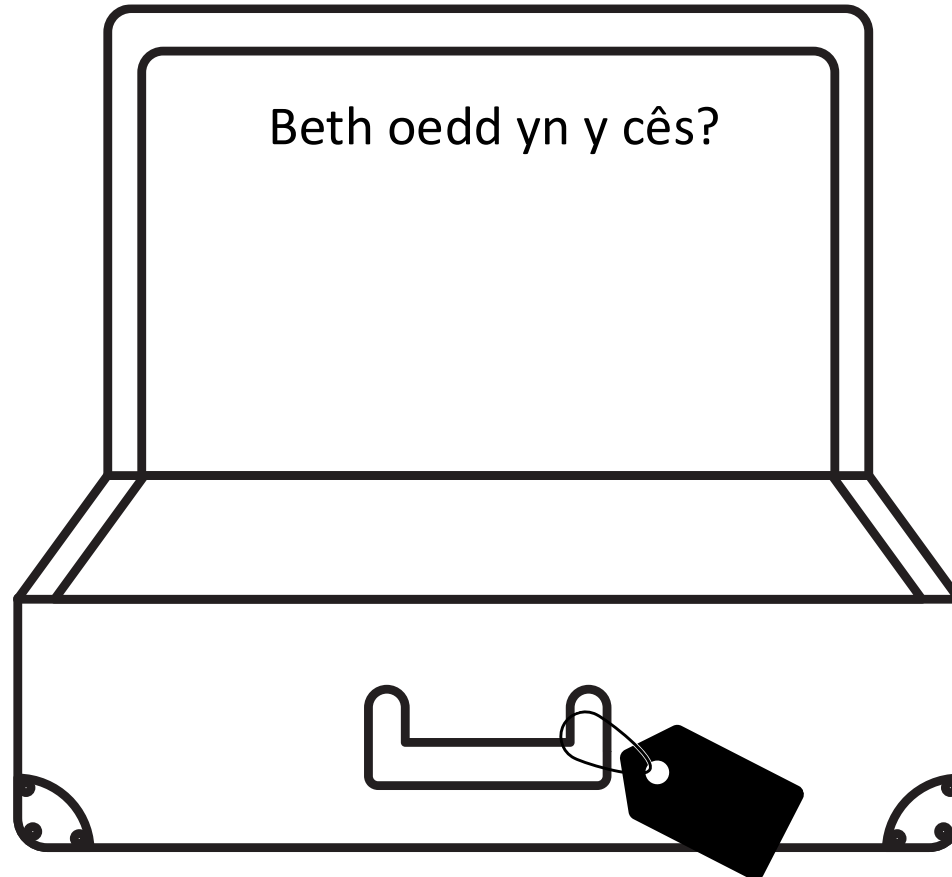
Dw i'n siarad Cymrâg

Dw i'n hoffi byw yng Nghymru

Ac mae bywyd yn braf!

Ifaciwis

Beth oedd yn y cêd?

ffôn

symudol

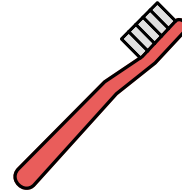
cot gynnes

tegan

tedi

brwsh

dannedd

pyjamas

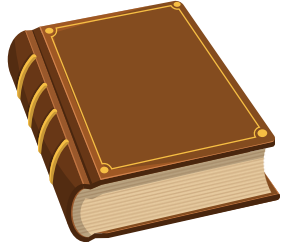

sgidiau

pêl-droed

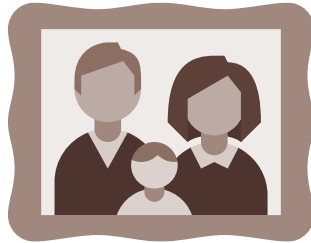
iPad

llyfr

crib

llun

gwisg
nofio

sanau

dillad isa

sebon

Oedd llun yn y cêd?

Oedd, roedd llun yn y cêd.
/ Nac oedd, doedd dim llun yn y cêd

Ifaciwis

Beth oedden nhw'n fwyta?	Roedden nhw'n bwyta wyau powdwr. Roedden nhw'n tyfu llysiau.
Beth doedden nhw ddim yn fwyta?	Doedden nhw ddim yn bwyta bananas. Doedden nhw ddim yn bwyta llawer o siwgr.
Beth oedden nhw'n dyfu?	Roedden nhw'n tyfu llysiau.
Beth oedden nhw'n wneud?	Roedden nhw'n garddio. Roedden nhw'n chwarae marblis.
Beth doedden nhw ddim yn wneud?	Doedden nhw ddim yn prynu dillad crand. Doedden nhw ddim yn chwarae Xbox.

Gwersi mini meicro

Wythnos ddiwethaf aethon ni i'r ystafell drochi.

Gwelon ni ffilm am yr Ifaciwîs.

Dysgon ni am fywyd Ianto yn yr Ail Ryfel Byd.

Heddiw byddwch chi'n paratoi ac yn cyflwyno gwers mini meicro yn seiliedig ar yr hyn rydyn ni wedi astudio yn y sesiynau diwethaf.

Last week we had an opportunity to visit the immersive room

We watched the film about the Evacuees.

We learnt about Ianto's life during the Second World War.

Today you will prepare and deliver mini micro lessons in small groups, based on the patterns and information we have studied in the last sessions.

Strwythur y wers / Lesson structure

Byddwch chi'n dysgu grwp o 3 'disgybl'.

Bydd eich gwrs yn para hyd at 5 munud.

Bydd angen cynllunio :

Agoriad

- cyfarch y 'dysgwyr'
- holi cwestiynau syml iddyn nhw
- dweud beth fyddwch chi'n ei wneud

You will teach a group of 3 'learners'.

Your lesson will be up to 5 minutes.

You will need to plan:

Start

- greet the 'learners'
- ask them simple questions
- tell them the aim of the lesson

Prif weithgaredd

- Beth ydych chi eisiau i'r dysgwyr gyflawni?
- Pa dasg hoffech chi iddyn nhw ei wneud?
- Cofiwch ddefnyddio geiriau clod / adborth positif.

Clo

- Gofynnwch i'r dysgwyr beth maen nhw wedi ei ddysgu heddiw
- Gofynnwch ydyn nhw wedi mwynhau?
- Dwedwch hwyl fawr. 😊

Main activity

- What would you like the learners to achieve?
- Which task would you like them to complete within the time?
- Remember to give praise words and positive feedback.

End

- Ask the learners what they have learnt today
- Ask the learners have they enjoyed the session?
- Say goodbye. 😊

Camau / Steps

Cam 1

Dewiswch beth fydd y ffocws iaith e.e.

- ymarfer patrymau 'roedd'
- ymarfer patrymau'r gorfffenol
- dysgu geirfa'r Ail Ryfel Byd
- ymarfer sut i ofyn cwestiwn ac ateb yn defnyddio dyddiadau

*** Edrychwch ar y cyflwyniadau PP o'r sesiynau blaenorol er mwyn cael y wybodaeth uchod ***

Step 1

Decide on your language focus e.g.

- practise 'roedd' patterns
- practise past tense patterns
- teach WW2 / Evacuees vocabulary
- practise how to ask and answer questions using the dates

*** Look at the PP presentations from the previous sessions for accurate information to help you with whichever one you choose ***

Cam 2

Cynlluniwch eich sesiwn minimicro.
Defnyddiwch y cynllun gwers sydd ar
Moodle fel templed.

Step 2

Plan your minimicro session.
Use the lesson plan template on Moodle.
You can also revisit the PP from 2 weeks
ago for examples.

Cynllun Gwers

Blwyddyn / Year:	Maes Dysgu a Phrofiad / Area of Learning and Experience:	Amcan y wers / Aims of the lesson:
Gwybodaeth flaenorol / Previous knowledge:	Geirfa allweddol / Key vocabulary: Ffocws iaith / Language focus:	Gweithgareddau addysgu a dysgu / Teaching and Learning Activities:
Adnoddau / Resources:		

Cam 3

Cynlluniwch eich patrymau iaith.

- Pa gwestiynau fyddwch chi'n eu holi?
- Pa orchmynion?
- Pa eirfa fyddwch chi'n ei drilio?

Defnyddiwch y mat iaith o'n sesiwn flaenorol i'ch helpu.

(ar y sleid nesaf)

Step 3

Plan your language patterns..

- Which questions will you ask?
- Which command forms?
- Which vocabulary will you drill?

Use the language mat from our previous session to help you.

(on the next slide)

Ymadroddion Defnyddiol

Ga i un?	<i>May I have one?</i>
Eto, os gwelwch yn dda	<i>Again, please</i>
Unwaith eto	<i>Once again</i>
Mae'n flin 'da fi.	<i>I'm sorry</i>
Esgusodwch fi.	<i>Excuse me.</i>
Beth ydy ... yn Gymraeg?	<i>What is ... in Welsh?</i>
Does dim ots.	<i>It doesn't matter.</i>
Yn araf, os gweli di'n dda.	<i>Slowly, please. (sing.)</i>
Yn araf, os gwelwch yn dda.	<i>Slowly please (pl.)</i>
Wyt ti eisiau...?	<i>Do you want...? (sing.)</i>
Ydych chi eisiau..?	<i>Do you want...? (pl.)</i>
Wnei di..?	<i>Will you (sing.)</i>
Wnewch chi...?	<i>Will you (pl.)</i>
Wyt ti wedi gorffen?	<i>Have you finished? (sing.)</i>
Ydych chi wedi gorffen?	<i>Have you finished? (pl.)</i>
Pwy sy'n cofio?	<i>Who remembers?</i>
Tro pwy sy' nesaf?	<i>Who's turn is it next?</i>
dy dro di	<i>your turn</i>
eich tro chi	<i>your turn</i>

Unigol (Sing.)

Lluosog (Pl.)

Dere 'ma	<i>Come here</i>
Dewch yma	
Cer	<i>Go</i>
Ewch	
Bydda	<i>Be</i>
Byddwch	
Gwrandda	<i>Listen</i>
Gwrandewch	
Meddylia	<i>Wash</i>
Meddyliwch	
Cerdda	<i>Walk</i>
Cerddwch	
Tro	<i>Turn</i>
Trowch	
Eistedda	<i>Sit</i>
Eisteddwch	
Ysgrifenna	<i>Write</i>
Ysgrifennwch	

Iaith y Dosbarth

Cytuno ar nod y wers (Agreeing lesson aim)

Nod y wers heddiw ydy ...	The aim of today's lesson is...
Heddiw rydyn ni'n mynd i...	Today we are going to...
Yn y wers yma, byddwn ni'n adolygu...	In this lesson, we'll be revising...
Bore 'ma rydw i eisiau i chi feddwl am...	This morning, I want you to think about...

Cloi gwers (Closing a lesson)

Ydych chi wedi mwynhau?	Have you enjoyed?
Beth ydych chi wedi fwynhau?	What have you enjoyed?
Beth ydych chi wedi ddysgu?	What have you learnt?
Ydych chi'n cofio...?	Do you remember...?

Cam 4

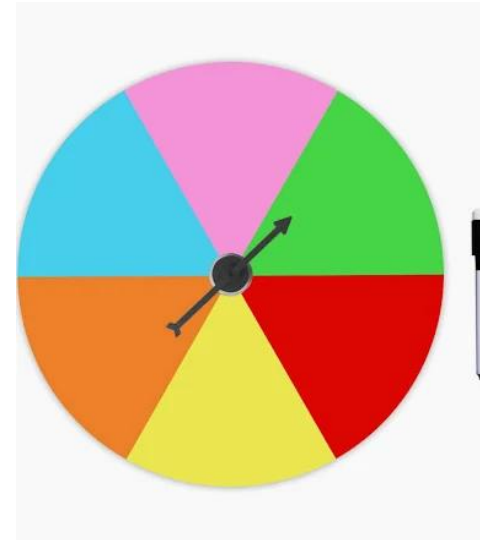
Cynlluniwch pa offer neu ddeunydd fyddwch chi'n eu defnyddio e.e.

- byrddau gwyn bach a phinnau ysgrifennu
- disau sbwng
- troellwr?
- lluniau / geirfa ar sgrin?

Step 4

Plan which resources or props you will use to teach the minimicro lesson e.g.

- small white boards and pens
- sponge dice
- spinner?
- pictures / words on screen

Geiriau clod
Praise words

Da iawn bawb!

Well done everyone!

Ardderchog!

Excellent!

Bendigedig!

Wonderful!

Da!

Good!

Da iawn!

Very good!

Gwaith gwyh!

Great work!

Dal ati!

Keep at it!

Ymatebion defnyddiol

Useful responses

Gwaith da. <i>Good work.</i>	Gorffennwch eich gwaith. <i>Finish your work.</i>
Ymdrech dda. <i>Good effort.</i>	Caewch eich llyfrau. <i>Close your books.</i>
Gwaith ardderchog. <i>Excellent work.</i>	Sefwch yn dawel. <i>Stand quietly.</i>
Syniad da. <i>Good idea.</i>	Eisteddwch yn llonydd. <i>Sit still.</i>
Cwestiwn da. <i>Good question.</i>	Diolch. <i>Thanks.</i>
Ateb da. <i>Good answer.</i>	Hwyl fawr! <i>Goodbye!</i>

Ewch amdani!

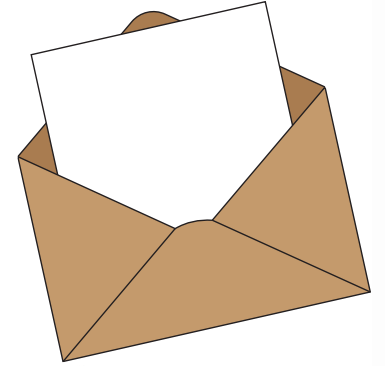
Go for it!

Annwyl Mam a Dad,

<i>Sut oeddet ti'n teimlo yn gadael Llundain?</i>	Roeddwn i'n teimlo'n drist / ofnus / hapus.
<i>Sut oedd y daith?</i>	Roedd y daith yn hir / yn swnllyd / yn bell .
<i>Sut oedd y plant ar y trê?</i>	Roedden nhw'n drist . Roedd y plant yn drist .

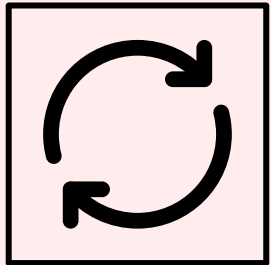
<i>Gyda phwy wyt ti'n byw?</i>	Rydw i'n byw gyda....
<i>Disgrifiwch nhw.</i>	Mae Mrs Jones yn garedig . Mae Mr Jones yn hapus . Mae'r plant yn hwyl .
<i>Ble wyt ti'n byw?</i>	Rydw i'n byw ar fferm. Rydw i'n byw yn y cefn gwlad. Rydw i'n byw mewn pentref.
<i>Sut wyt ti'n teimlo nawr?</i>	Rydw i'n teimlo hiraeth. Rydw i'n teimlo'n ddiogel .

Llawer o gariad, oddi wrth Twm x

Munud i feddwl ...

Pa dechnegau caffael iaith a ddefnyddiwyd yn y ddarlith hon?
Which language acquisition techniques were used in this lecture?

Drilio

Ymarfer ar lafar
(yn unigol)

Gwaith pêr

Tasg
wrando

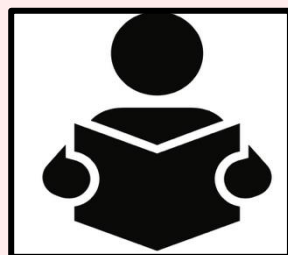
Tasg
ysgrifennu

Gwaith ar y
byrddau gwyn

Grŵp o dri

Tasg ddarllen

